

Alkoholio kontrolės politika Lietuvoje

Dr. Aurelijus Veryga

Parengta pagal sutartį su Lietuvos blaivybės fondu
2007 m. gruodis

Lietuvos sveikatos programa

(patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 1998 m.)

- Tikslas: iki 2010 m. sumažinti alkoholio vartojimą 25 proc.

LR Alkoholio kontrolės įstatymas (1995 m., 2004 m.)

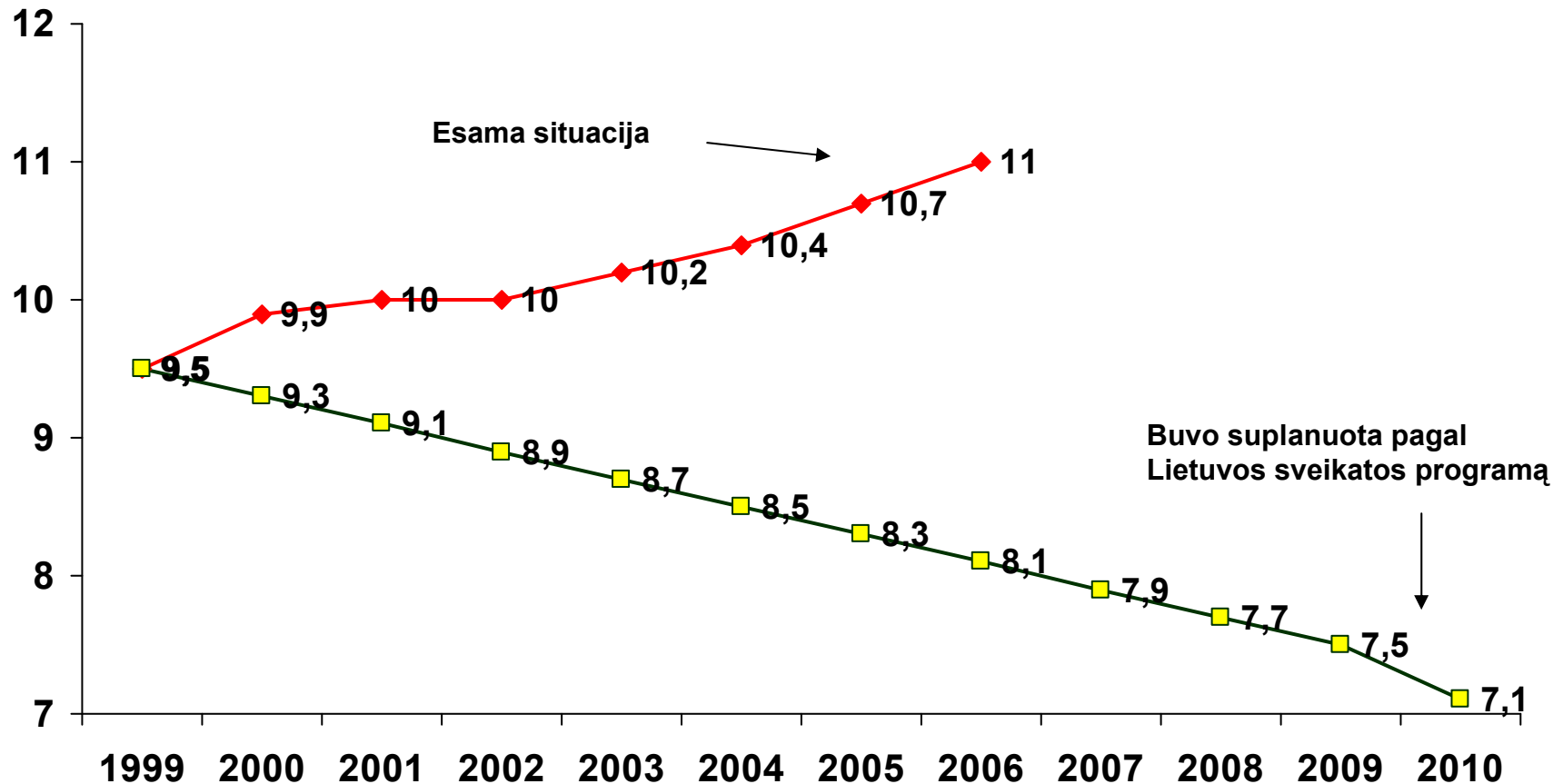
- Šio įstatymo tikslas – *mažinti bendrąjį alkoholio suvartojimą, jo prieinamumą, ypač nepilnamečiams, piktnaudžiavimą alkoholiu, jo daromą žalą sveikatai ir ūkiui*, nustatyti teisės gaminti, parduoti, įvežti, importuoti ir eksportuoti šiame įstatyme reglamentuojamus alkoholio produktus suteikimo ūkio subjektams teisinius pagrindus.

Valstybės alkoholio kontrolės programa (1999 m.)

- Svarbiausias šios programos tikslas – vadovaujantis Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymu, *mažinti alkoholio pasiūlą ir vartojimą, piktnaudžiavimą alkoholiu bei jo daromą žalą žmonių sveikatai ir Lietuvos ūkiui.*

Gryno alkoholio suvartojimas

Litrai gryno alkoholio vienam gyventojui

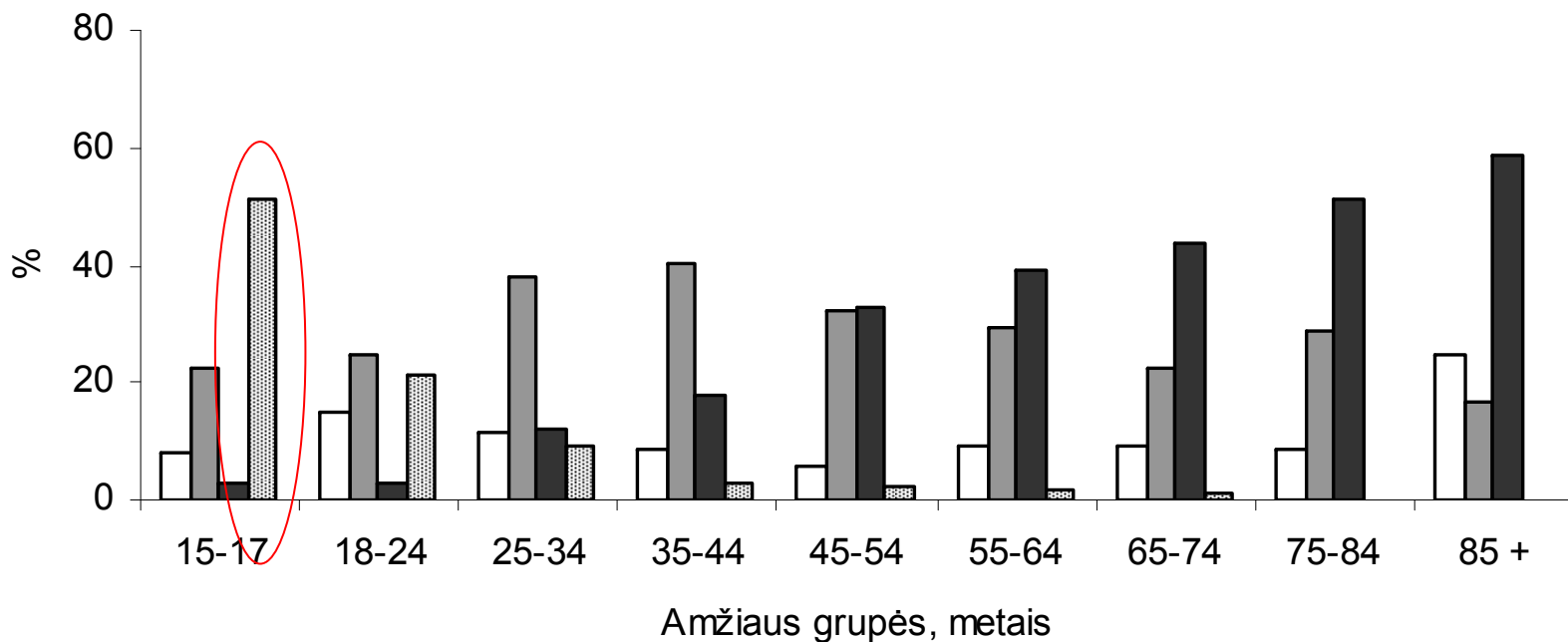
Prognozė

Strateginių rinkos tyrimų kompanija “Euromonitor International” prognozuoja, kad “*Lietuvos alkoholio rinka per artimiausius penkerius metus išaugs 35.5 proc.* Didėjančios vartotojų pajamos, palanki įstatyminė bazė bei sparčiai besivystanti mažmeninės prekybos rinka – pagrindiniai faktoriai, įtakoiantys kone visų alkoholio kategorijų augimą...”

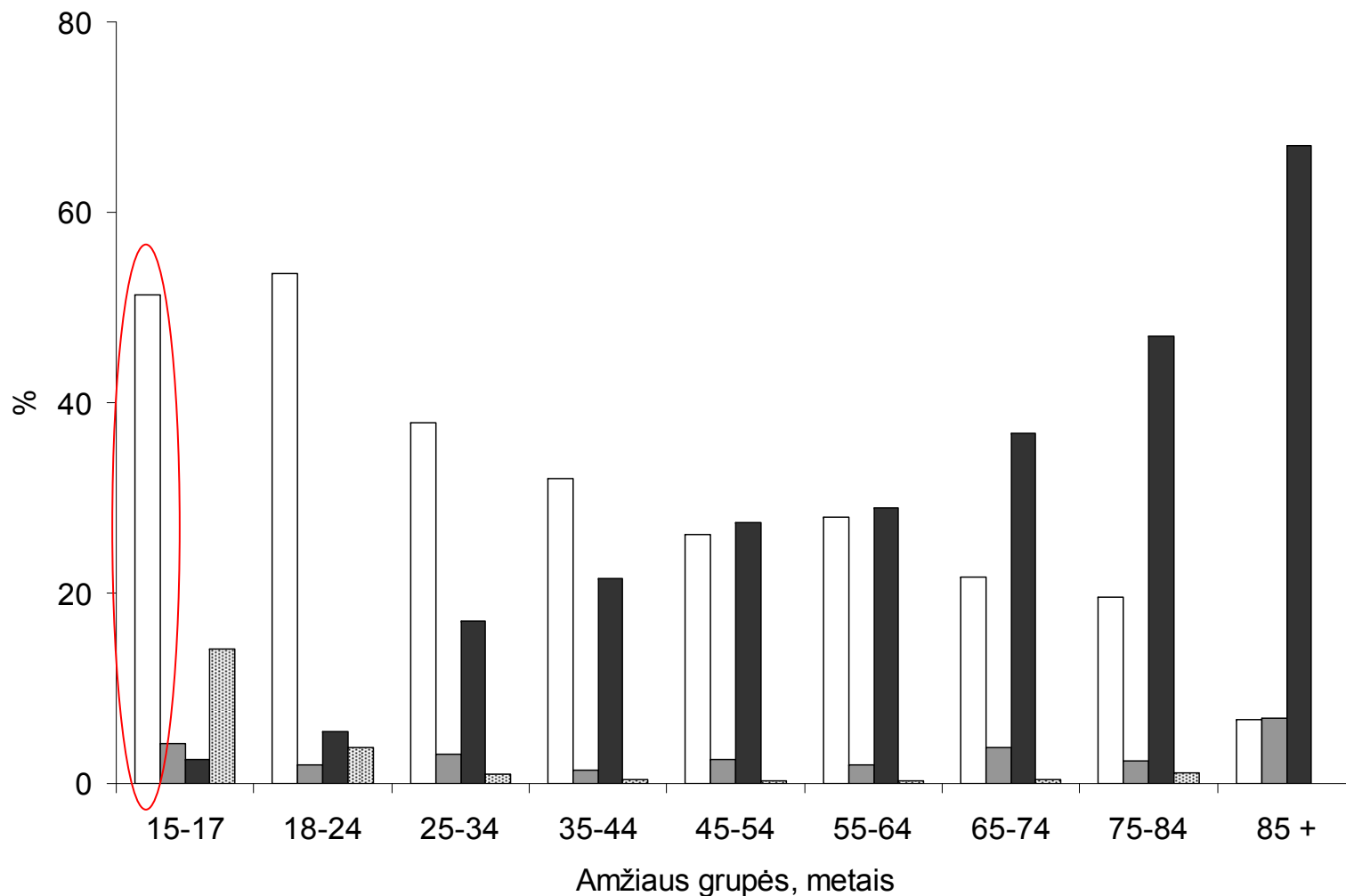
Alkoholinių gėrimų pardavimas 2006 - 2007 m.
(Valstybės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybos
duomenimis)

- 2006 m. vienam Lietuvos gyventojui teko **12,2 l** gryno alkoholio per metus
  - 2007 m. vienam Lietuvos gyventojui teko **14,3 l** gryno alkoholio per metus
- * Nelegalus alkoholis neįskaičiuotas

Moterų alkoholio vartojimo vieno epizodo metu vartota alkoholio rūšis (proc.) atsižvelgiant į amžių

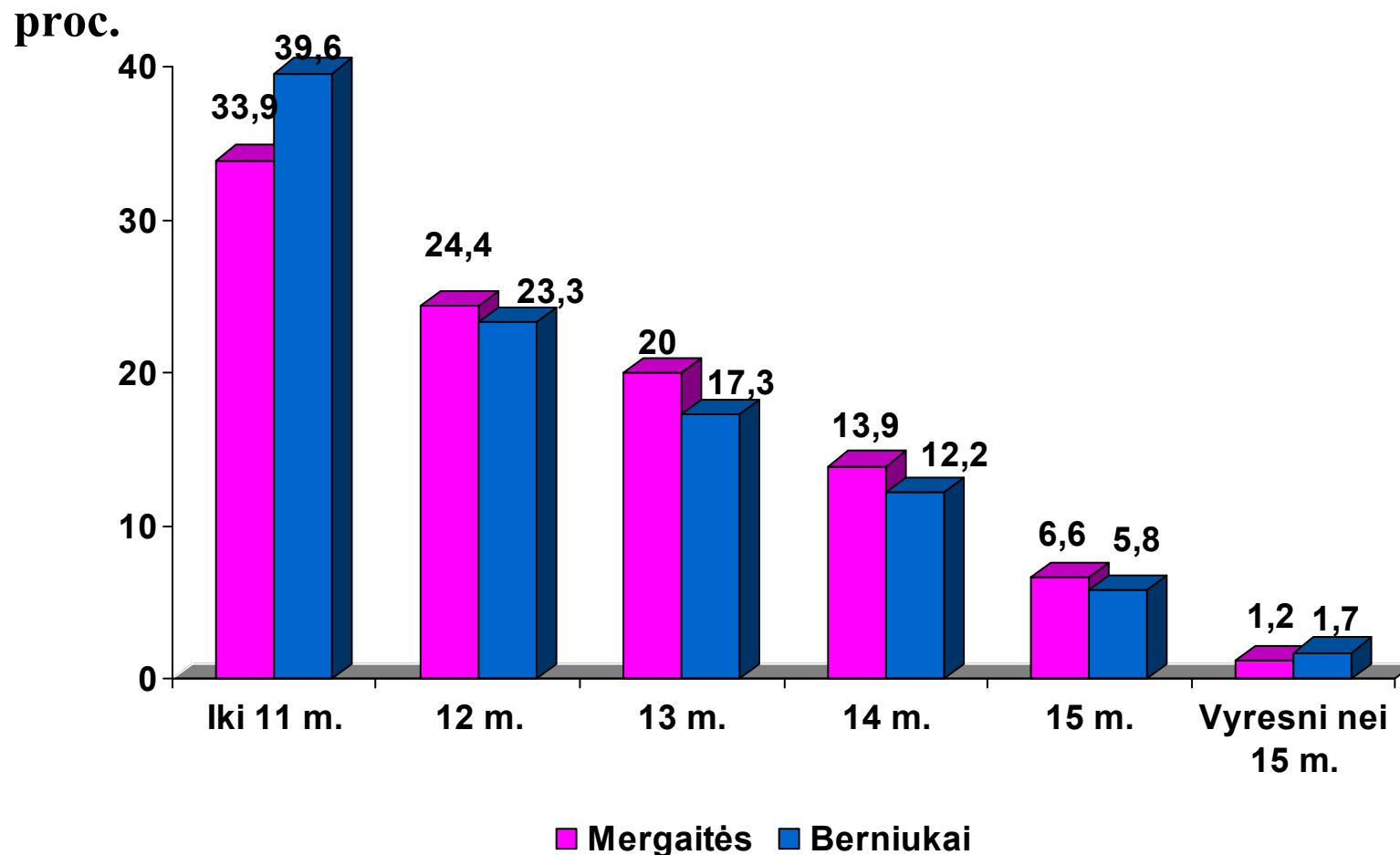

Vyrų alkoholio vartojimo vieno epizodo metu vartota alkoholio rūšis (proc.) atsižvelgiant į amžių

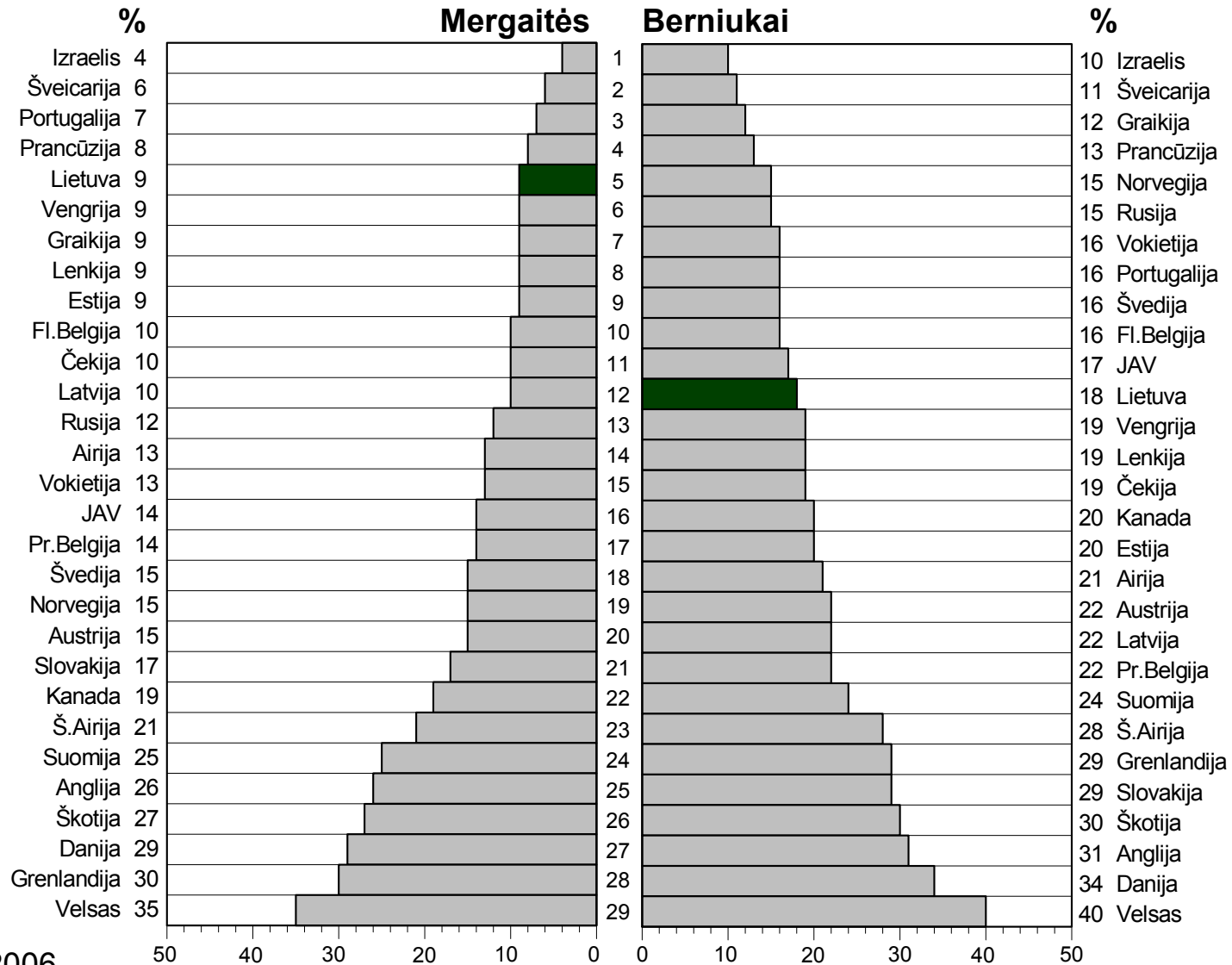

- Vartojo alų
- Vartojo degtinę, stiprius alkoholinius gėrimus
- Vartojo vyną, šampanizuotą vyną
- ▨ Vartojo sidrą, alkoholinius kokteilius

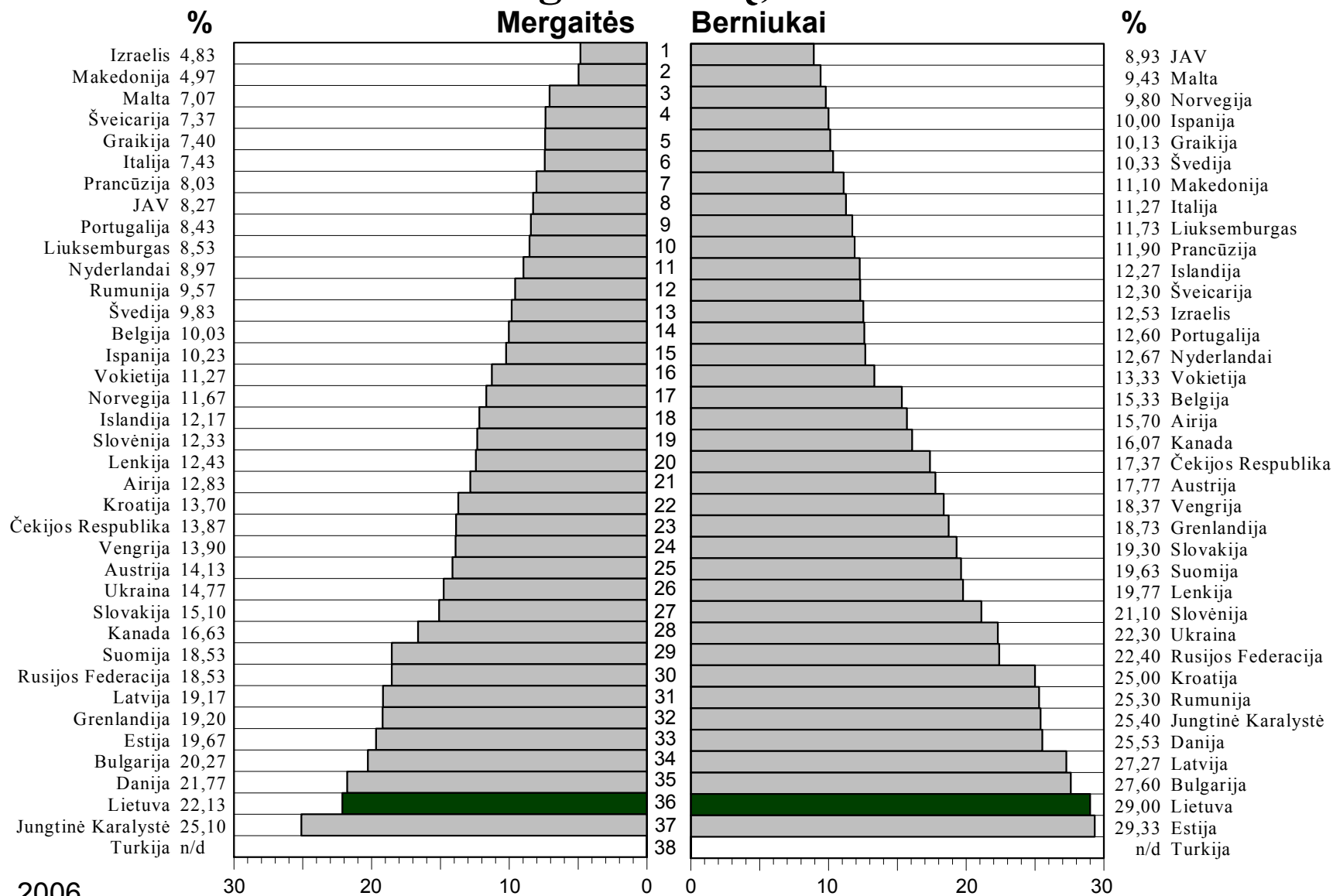
Mokinių, kurie buvo girti, nurodytas amžius, kai jie pirmą kartą buvo pasigėrę

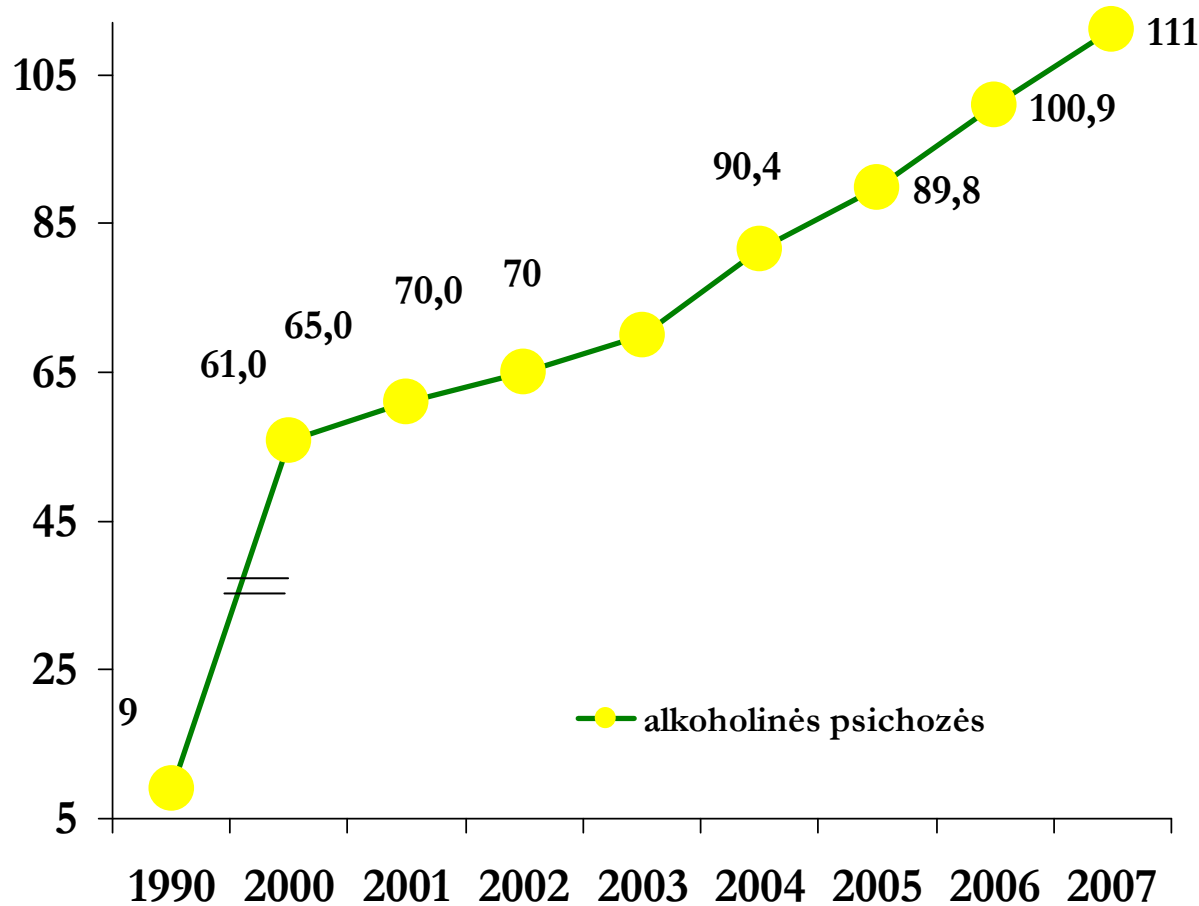
11-15 metų paaugliai, kurie buvo apsvaigę nuo alkoholio 2 ir daugiau kartų, 1998 m.

11-15 metų paaugliai, kurie buvo apsvaigę nuo alkoholio 2 ir daugiau kartų, 2006 m.

Psichikos ir elgesio sutrikimai vartojant alkoholį (skaičius 100 000 gyventojų)

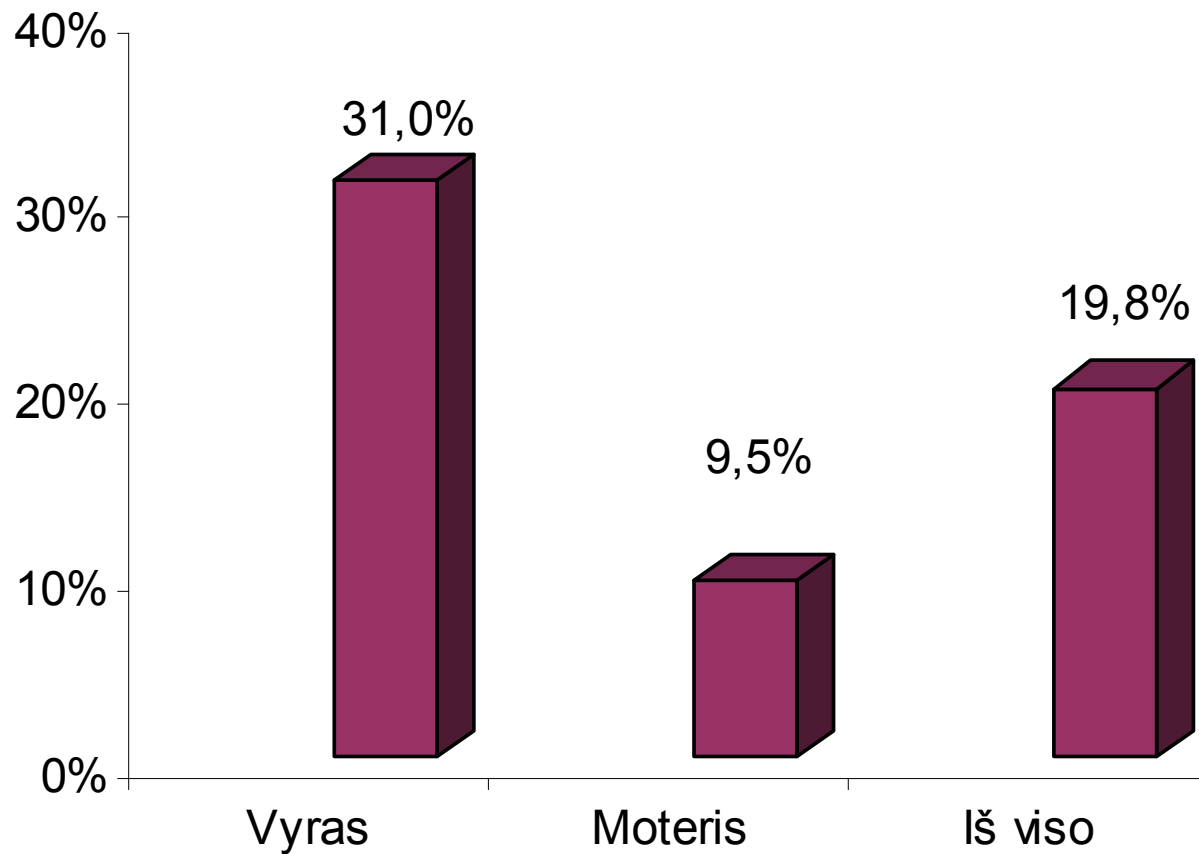

Alkoholio poveikio vaikams dinamika 2001-2006 m.

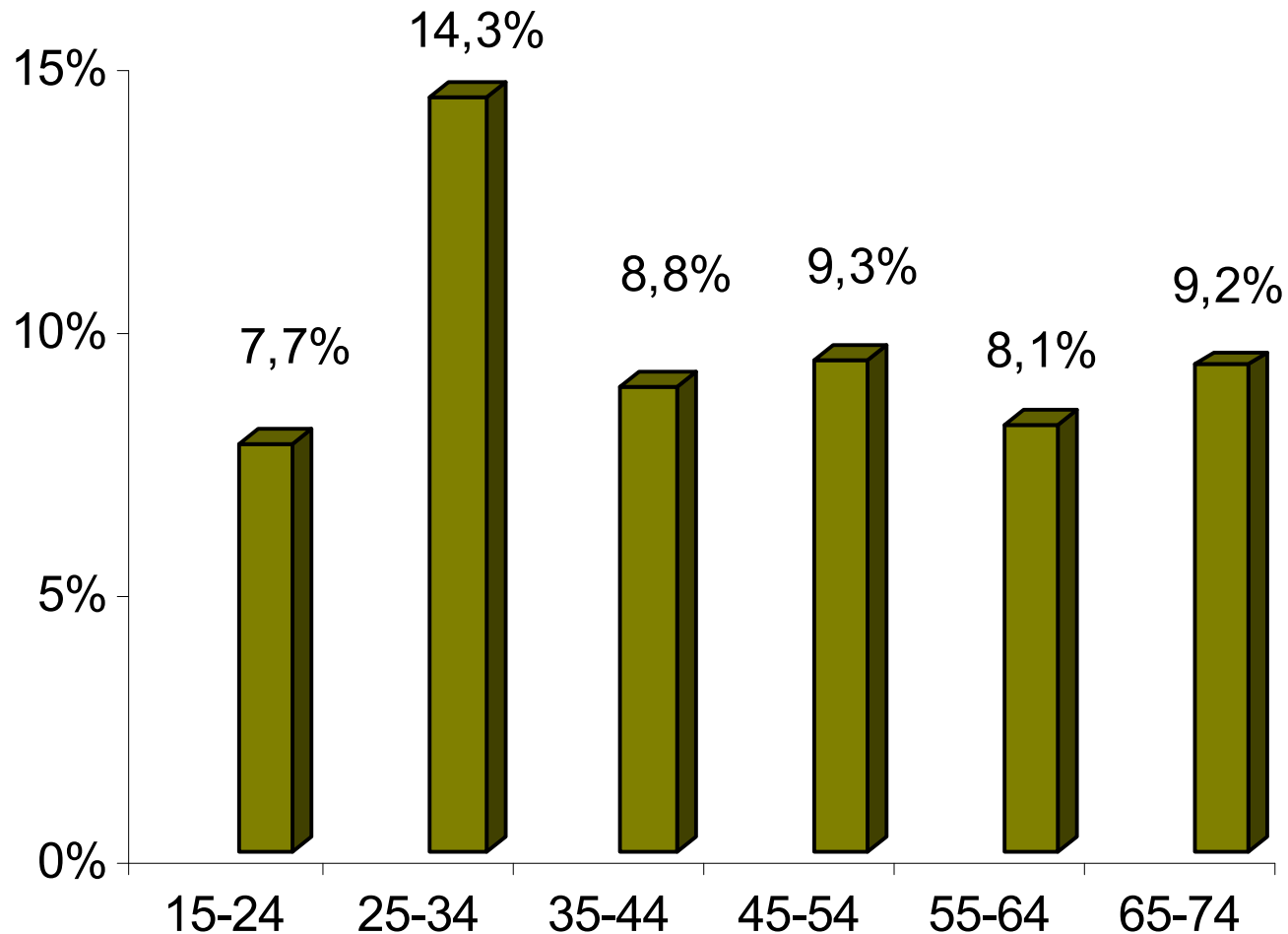
Metai	Alkoholio toksinis poveikis		Alkoholinė intoksikacija	
	7-14 m.	15-17 m.	7-14 m.	15-17 m.
2001	19	37	8	5
2002	36	19	5	7
2003	84	51	10	15
2004	149	125	4	12
2005	206	188	8	6
2006	269	250	9	10

Alkoholio toksinis poveikis T-51, alkoholinė intoksikacija F10.0

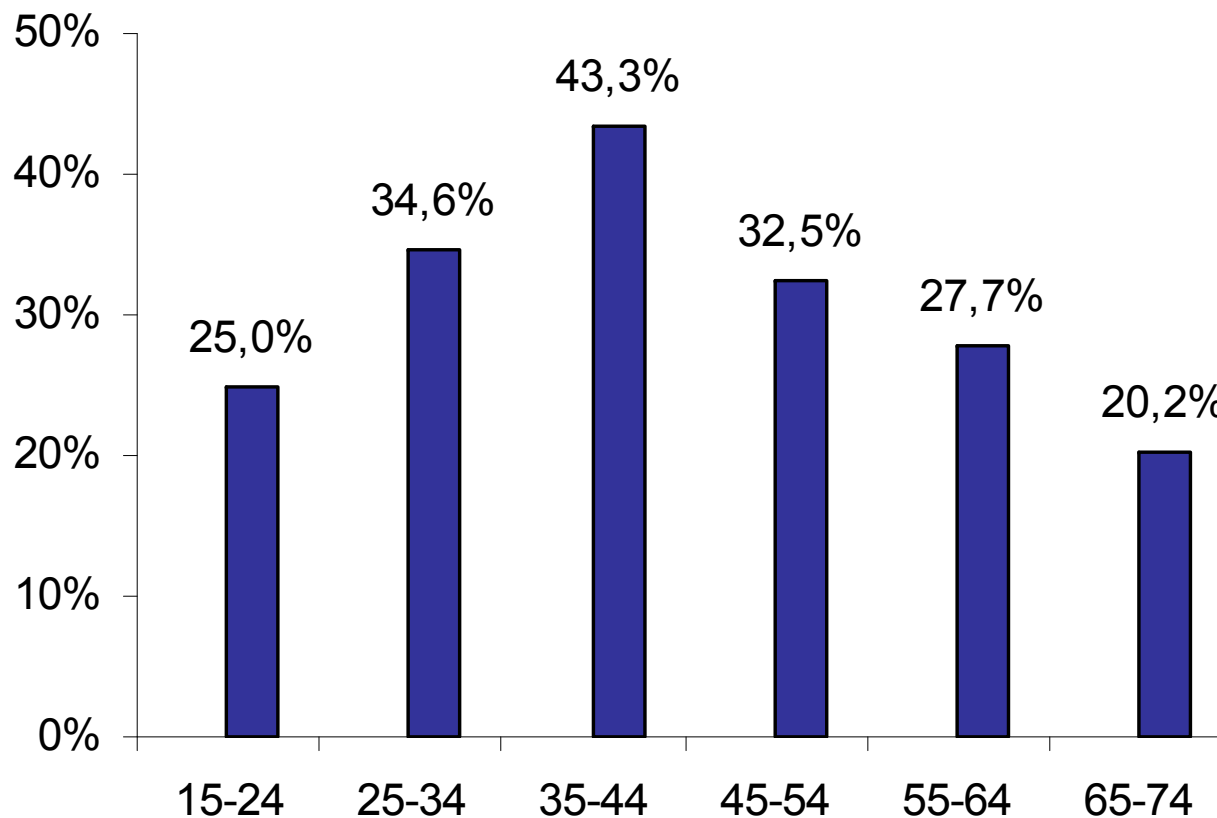
Žalingo alkoholio vartojimo paplitimas tarp 15-74 m. amžiaus Lietuvos gyventojų (AUDIT testo įvertinimas ≥ 8)

Žalingo alkoholio vartojimo paplitimas tarp 15-74 m. amžiaus Lietuvos **moterų** (AUDIT testo įvertinimas ≥ 8)

Žalingo alkoholio vartojimo paplitimas tarp 15-74 m. amžiaus Lietuvos **vyrų** (AUDIT testo įvertinimas ≥ 8)

Mokslu pagrįstos kontrolės priemonės

PSO rekomenduojamos efektyviausios alkoholio žalos mažinimo priemonės

- Alkoholio prieinamumo mažinimas
- Alkoholinių gėrimų kainų ir mokesčių didinimas
- Alkoholinių gėrimų pardavimo apribojimai
- Alkoholio vartojimo konteksto reguliavimas
- Alkoholio reklamos apribojimas
- Vairavimo išgėrus prevencija
- Ugdymas ir nuostatų keitimas
- Ankstyva intervencija ir priklausomybės gydymas

Alkoholinių gėrimų kainos didinimas

Poveikio priemonė	Efektyvumas	Moksliniai įrodymai	Kultūriniai tyrimai	Kaina
Alkoholinių gėrimų mokesčiai	+++	+++	+++	Maža

Prieinamumo mažinimas

Poveikio priemonė	Efektyvumas	Moksliniai tyrimai	Kultūrinis tikrinimas	Kaina
Visiškas pardavimo draudimas	+++	+++	++	Didelė
Minimalaus amžiaus nustatymas	+++	+++	++	Maža
Valstybės pardavimo monopolis	+++	+++	++	Maža
Pardavimo laiko ribojimas	++	++	++	Maža
Pardavimo taškų ribojimas	++	+++	++	Maža
Skirtingo stiprumo gėrimų prieinamumo diferencijavimas	++	++	+	Maža

Vartojimo įpročių keitimas

Poveikio priemonė	Efektyvumas	Moksliniai tyrimai	Kultūriniai tyrimai	Kaina
Nepardavimas girtiesiems	+	+++	++	Vidutinė
Barų darbuotojų mokymai kontroliuoti agresiją	+	+	+	Vidutinė
Savanoriški barų savininkų savireguliacijos kodeksai	0	+	+	Maža
Reikalavimų pardavimo vietoms sugriežtinimas	++	+	++	Didelė
Visuomenės įtraukimas	++	++	+	Didelė

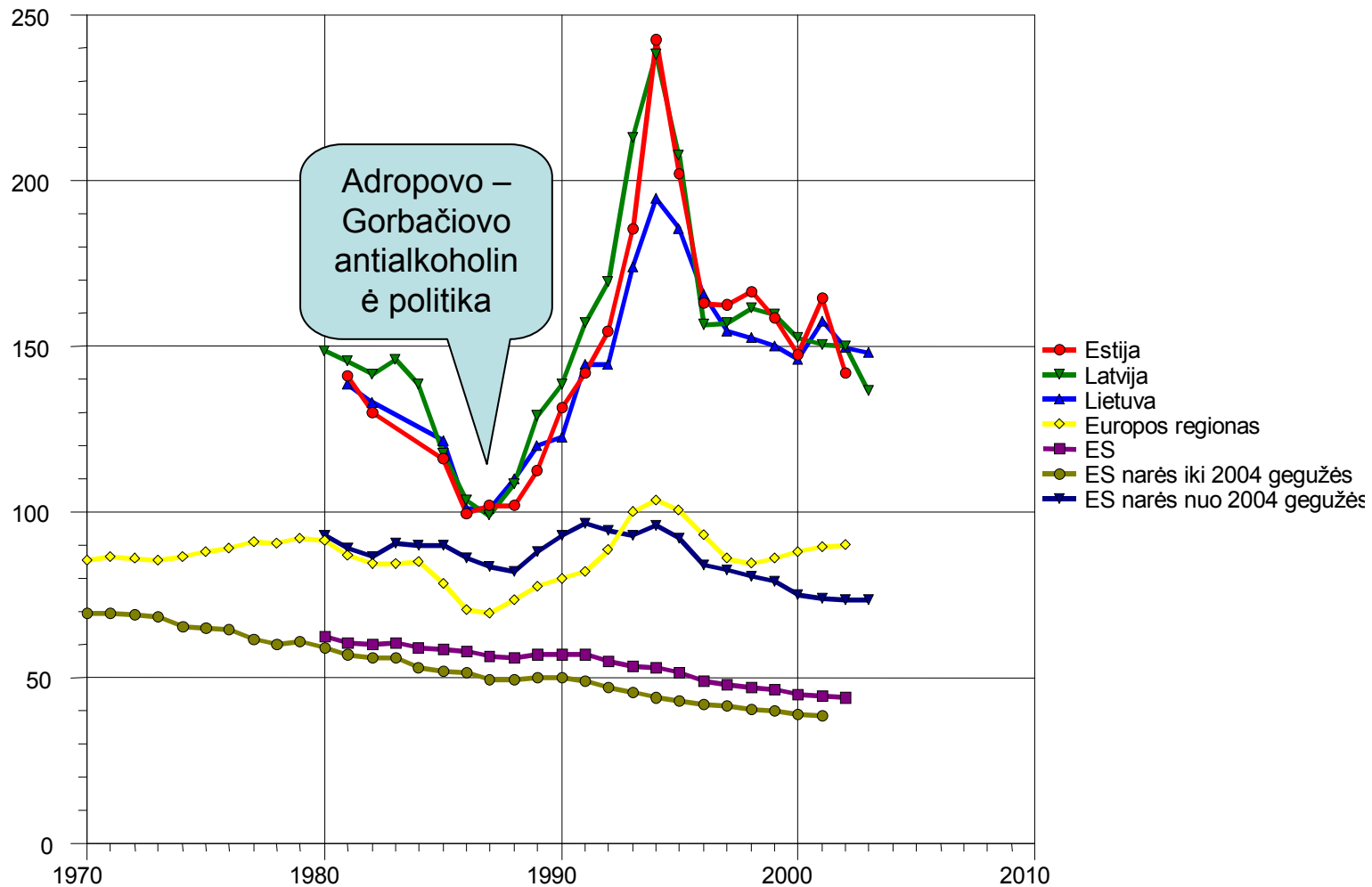
Vairavimo išgėrus prevencija

Poveikio priemonė	Efektyvumas	Moksliniai tyrimai	Kultūriniai tyrimai	Kaina
Atsitiktinis vairuotojų testavimas	+++	++	+	Vidutinė
Mažesnis AKK limitas	+++	+++	++	Maža
Tesės vairuoti atėmimas	++	++	++	Vidutinė
0,0 promilių pradedantiems vairuotojams	+++	++	+	Maža
Kelių pakopų vairuotojo pažymėjimo išdavimo sistema	++	++	++	Maža

Švietimas

Poveikio priemonė	Efektyvumas	Moksliniai tyrimai	Kultūriniai tyrimai	Kaina
Mokymas mokyklose	0	+++	++	Didelė
Mokymas aukštosiose ir aukštesniosiose mokyklose	0	+	+	Didelė
Socialinė reklama	0	+++	++	Vidutinė
Įspėjamieji ženklai	0	+	+	Žema

Standartizuotas mirtingumas dėl traumų ir apsinuodijimų Baltijos ir Europos šalyse (100 000 gyventojų)

Alkoholio kontrolės įstatyme ir Valstybės alkoholio kontrolės programoje įvardinti kontrolės principai (I)

- Rengti ir tobulinti teisinę bazę

- Nuo 1995 m. Alkoholio kontrolės įstatymas koreguotas 24 kartus, tačiau ne į gerąją pusę: alkoholio reklama ir pardavimai tampa vis liberalesni.
- Sąmoningai paliktos įstatymo spragos, leidžiančios vykdyti nusikalstamą alkoholio rinkos plėtrą (pvz.,
  - ... teikti pirmenybę natūralios fermentacijos alkoholinių gėrimų gamybai, importui ir pardavimui;
  - ...reklama nelaikomi alkoholinius gėrimus gaminančių arba jais prekiaujančių įmonių registruoti pavadinimai (jei alkoholinių gėrimų gamintojo pavadinimas yra sudedamoji šių įmonių registruoto pavadinimo dalis...).

Alkoholio kontrolės įstatyme ir Valstybės alkoholio kontrolės programoje įvardinti kontrolės principai (II)

- Mokesčiais mažinti alkoholinių gėrimų prieinamumą (atsižvelgiant į gyventojų pajamas nuolat branginti alkoholinius gėrimus)

- 2005 metais, lyginant su 2004-aisiais, alkoholinių gėrimų kainos sumažėjo 0,4 procento. Namų ūkio disponuojamos piniginės pajamos per tą patį laikotarpį padidėjo 21 procentu.

Alkoholio kontrolės įstatyme ir Valstybės alkoholio kontrolės programoje įvardinti kontrolės principai (III)

- Riboti alkoholinių gėrimų pardavimo ir vartojimo skatinimą; remti laisvos nuo alkoholio gyvenamosios aplinkos planavimą; skatinti socialinės aplinkos be alkoholio kūrimą;

- Leista prekiauti alkoholiniais gėrimais 24 valandas per parą, leista prekyba degalinėse, sanatorijose, gyvenamuosiuose namuose.

Alkoholio kontrolės įstatyme ir Valstybės alkoholio kontrolės programoje įvardinti kontrolės principai (IV)

- Drausti priemonės, skatinančias jaunimą pirkti ir vartoti alkoholinius gėrimus;

- Lietuvoje alkoholio reklamai išleidžiamos įspūdingos sumos – 363,6 mln. litų. Alus – viena dažniausiai reklamuojamų prekių.
- 75 proc. nepilnamečių nurodo, kad jie neturi problemų įsigydami alkoholį; nuolat pažeidinėjamos įstatymo nuostatos, reglamentuojančios reklamą; sidro ir alkoholinių kokteilių rinkodara orientuota į jaunimą; sąmoningai piktnaudžiaujama įstatymo spragomis:
  - “...reklama nelaikomi alkoholinius gėrimus gaminančių arba jais prekiaujančių įmonių registruoti pavadinimai (jei alkoholinių gėrimų gamintojo pavadinimas yra sudedamoji šių įmonių registruoto pavadinimo dalis)...”

Alkoholio kontrolės įstatyme ir Valstybės alkoholio kontrolės programoje įvardinti kontrolės principai (V)

- Siekti, kad mažėtų alkoholinių gėrimų ir jų žaliavų importas bei gamyba;

- Statistikos departamento duomenimis, Lietuvoje alkoholio kasmet pagaminama ir suvartojama vis daugiau. 2005 metais, lyginant su 2004-aisiais, stiprių alkoholinių gėrimų buvo pagaminta 15 procentų daugiau. 2005 m. alkoholinių gėrimų importas, lyginant su 2004 m., išaugo 39,7proc.

Alkoholio kontrolės įstatyme ir Valstybės alkoholio kontrolės programoje įvardinti kontrolės principai (VI)

- Didinti visuomenės informuotumą alkoholio vartojimo daromos socialinės ir ekonominės žalos sveikatai ir ūkiui klausimais;

- Lietuvoje alkoholio vartojimas skatinamas politikų, medikų, žiniasklaidos. Visuotinai toleruojamas ugdymo įstaigose, šeimose. Visuotinis alkoholio vartojimas laikomas norma, o blaivybę propaguojantys asmenys laikomi psichikos ligoniais.

*Kas šiuo metu yra norma?
Gerti ar negerti?*

Tradicijos

- Gerti visur, visada ir bet kokia proga

02/11/2006 01:44

*Linkime
smagių ir skalsių
šv. Velykų!*

UAB
"Lietuviškas midus"

LIETUVIŠKAS MIDUS
UAB
www.midus.lt

Per Velykas pavaišinkite savo draugus ir artimuosius gardžiais kiaulienos muštiniais su midaus ir greipfrutų padažu

Muštiniai: 500 g kiaulienos nugarinės, 2 česnako skiltelės, 2 šaukštų alyjeaus, maltų juodųjų pipirų, druskos.
Padažai: 500 g greipfrutų, aitriosios paprikos, 5 šaukštų citrinų sulčių, 2 šaukštų vandens, 2 šaukštų sojų padažo, 3 šaukštų „Stakliškių“ midaus, 2 šaukštų žemės riešutų, mėtų. Puošti salotų lapu, mėtų.

Paruoškite visas sudedamąsias dalis.
Kiaulieną nuplaukite, supjaustykite ir pamaukite. Česnako skilteles sugrūškite. Muštinius pasūdykite, pagardinkite juodaisiais pipirais ir česnaku gabalėliais. Aitriąją papriką suraikykite siaurais griežinėliais. Greipfrutus nulupkite, padalinkite skiltelemis, kurias perrėžkite pusiau. Mėtų lapelius sukopokite. Žemės riešutus sausai pakepinkite.

Dabar imkites kepimo.
Kiaulieną dėkite į karštą aliejų ir paskrudinkite iš abiejų pusių. Paskui mėsa išimkite iš keptuvės ir sumalinkite ugnį. Į tą patį aliejų suberkite aitriosios paprikos griežinėlius, minutę patroskine nukelkite nuo ugnies ir sumalkinkite su citrinu sultimis, vandeniu, sojų padažu ir midumi.
Keptuvę grąžinkite ant ugnies. Į ją sudėkite greipfrutų skilteles, puseles, muštinius, paskaninkite sauskitu kapotų mėtų lapelių, riešutų ir pimdykite. Minutę pakaitinkite, paskui, silėnais dangiriu, paikite dar truputį pastovėti.

Patiekite ant šventinio stalo. Lėkštes išdėkite salotų lapais, ant kurių sudėkite kiaulienos muštinius. Užpilkite padažą ir greipfrutų padažą. Papuoškite mėtų šakelėmis.

Receptas parengtas šalia „Aure“

Darbštuolė

Tradīcijas

- Gamintis stiprų alkoholi
  - Gerti tam, kad prisigerti (o vaikai geria tam, kad nusigerti)
  - Gērētis tais, kurie gali išgerti daug alkoholio
- (išaugusi tolerancija alkoholiui)

- Mokyti gerti vaikus

Tradicijos

- Vartoti alkoholį medicininiiais tikslais:
  - Šildymuisi sušalus;
  - Išeminės širdies ligos profilaktikai;
  - Priešlaikinio gimdymo profilaktikai;
  - Miego sutrikimams gydyti;
  - Iškilus seksualinėms problemoms ir t.t

Rinkimams artėjant

Iš Lietuvos krikščionių demokratų partijos 1996 m. rinkimų į Seimą programos

Devizas: Tarnauti Lietuvai

Pagrindinis sveikatos apsaugos kryptys:

- formuoti sveiką gyvenimą, teikti pirmenybę ligų prevencijai ir sveikatos stiprinimui, parengti ir įgyvendinti visuomenės sveikatos stiprinimo programas;
- įsteigti Lietuvos nacionalinę sveikatos tarybą, formuojančią ir nuosekliai įgyvendinančią tautos blaivinimo ir kovos su narkomanija strategiją; įsteigti Valstybės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybą prie Vyriausybės;
- rėmti prieš alkoholio ir narkotikų vartojimą bei plitimą nukreiptas priemones, sveiką gyvenimo būdą propaguojančią visuomenės organizacijų veiklą;

- finansuoti narkotikų ir svaigalų profilaktikos programą, vykdomą bendrojo lavinimo, aukštesniosiose mokyklose;
- išsaugoti alkoholio gamybos ir jo didmeninės prekybos valstybės monopolį;
- sustiprinti teisingą kovą prieš svaigalų kontrabandą, nelegalią gamybą ir prekybą;
- įstatymais ir per priežiūros bei reabilitacijos institucijas padėti saugoti nepilnamečius nuo narkotikų, alkoholio, pornografijos, seksualinio išnaudojimo, prievartos, nuo smurto propagandos ir kitokį asmenybę ardančių poveikių.

Lietuvos SVEIKATA
Pristatome
partijas ir politikus

Daktaras Kazys Bobelis: "Šimtas

gramų žmogui padeda". Peikiate reformą, o Jums kai kurie žmonės priekaištuoja, kad "Bobeline" girdote ir taip nusigėrusią Lietuvą?

Daktaro KAZIO Krikščionių demokratų partijos Pats KD e dencija darbuoj mitote, bet nieka suoti "buksuoje natūralus klaus

katos apsaugos gerin - Nuo darbo Seim džios turite "aštrau tiko" įvalzdį. Ar Lie pasiteisina "aštrios tikos taktika? - Penkiasdešimt kol valdė komunist niojome žodžius j

- Gal kitąje Seimo kadencijai pereisite į Sveikatos reikalkomitetą?
- Į sveikatos komitetą tikrai siūsiu eiti, tačiau, prižadu, formos trūkumus dar aštriau itikuosiu, stengsiuosi dar stipriau prisidėti prie Lietuvos svei-

niko nekritikavome. matome, kas iš to išėjo. Kailima tylėti, kai, pavyzdžiui, kompetentingas gydytojas da vaikui ant rankos gipsa laiko, kol ranka gangreni ją tenka amputuoti! Tuta stalo dvi bylas - iš Šilalės

- Tik asilas gali šnekėti, kad Bobelis girdo Lietuvą. Aš siūlau ne gerti "Bobelinę", o vartoti ją profilaktiškai - po 50-100 gramų per dieną ar kas antrą dieną. Daug metų taip patariu savo pacientams ir nė-karto nė vienas nesiskundė, neprasigėrė, nebuvo jokių komplikacijų.

slaugoms, o visa kita reikia atiduoti komunalininkams už šilumą, elektrą, administravimui ir taip toliau. Nežinau pasaulyje valstybės, kur teritorinės ligonių kasos vadovas, tai yra pinigų skirstytojas, uždirbtų daugiau už gydytoją - specialistą, kuris gydo žmones, atsako už jų sveikatą ir gyvybę! Nereikia mažai Lietuvai jokių "perkūpičių", jokių pinigų perskirstytojų. Kam mums tos ligonių kasos? Finansus puikiai gali tvarkyti Sveikatos apsaugos ministerija.

- Peikiate reformą, o Jums kai kurie žmonės priekaištuoja, kad "Bobeline" girdote ir taip nusigėrusią Lietuvą?

- Tik asilas gali šnekėti, kad Bobelis girdo Lietuvą. Aš siūlau ne gerti "Bobelinę", o vartoti ją profilaktiškai - po 50-100 gramų per dieną ar kas antrą dieną. Daug metų taip patariu savo pacientams ir nė-karto nė vienas nesiskundė, neprasigėrė, nebuvo jokių komplikacijų.

- Atėjęs į politiką, nemetėte ir gydytojo praktikos. Ar dar turite progos paimti skalpelį į rankas?

- Nuo pėnai vasaros jau nebeoperuoju. Po operacijos ligonio juk nepaliksi: reikia jį stebėti. Tam aš neturiu laiko. Kartais tik pakonsultuoju.

Kalbėjosi Jonas Kastys

“Atšaldytas alus, ypač per didelius karščius, ne tik gaivina, bet ir yra naudingas, nes apsaugo nuo infarkto ir kraujo išsiliejimo į smegenis.”

Šaltinis “Lietuvos sveikata”

Seimo kontrolieriaus tyrimas

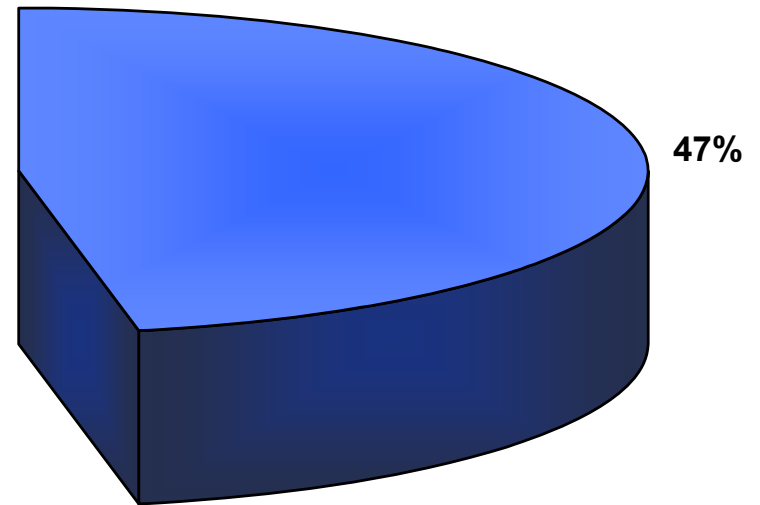
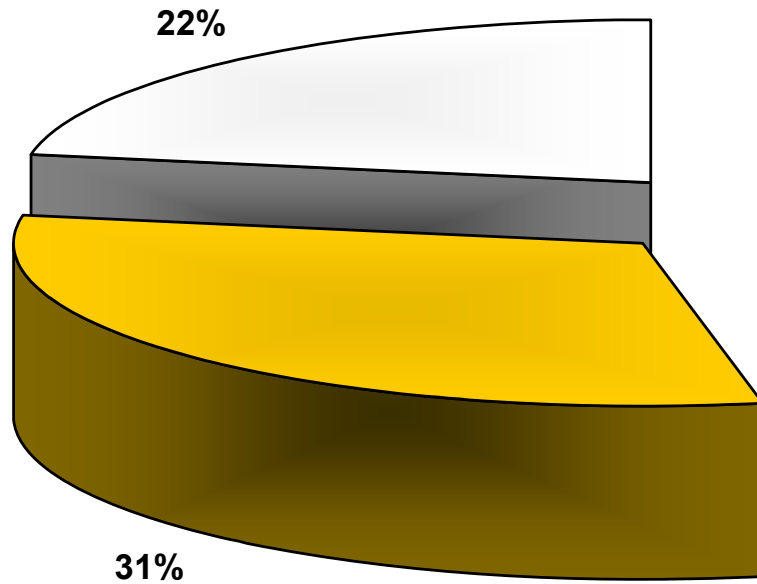
(PAŽYMA DĖL SEIMO KONTROLIERIAUS INICIATYVA PRADĖTO TYRIMO 2007-01-09 Nr. 4D-2006/01-1070)

- **“Pagrindiniai alkoholio kontrolės politikos principai**, pavyzdžiui, mokesčiais mažinti alkoholinių gėrimų prieinamumą, riboti alkoholinių gėrimų pardavimo ir vartojimo skatinimą, drausti priemonės, skatinančias jaunimą pirkti ir vartoti alkoholinius gėrimus, **nėra įgyvendinami.**”
- “Alkoholio kontrolės įstatymo tikslas – mažinti bendrąjį alkoholio suvartojimą, jo prieinamumą, ypač nepilnamečiams, piktnaudžiavimą alkoholiu, jo daromą žalą sveikatai ir ūkiui. Tačiau Seimo kontrolierius daro išvadą, kad nors **alkoholio kontrolės įstatymas koreguojamas labai dažnai, tačiau ne į gerąją pusę: alkoholio reklama ir pardavimai tampa vis liberalesni, alkoholio vartojama vis daugiau, o neigiamos viso to pasekmės visuomenei - vis skaudesnės.** Ar tokioje aplinkoje žmogus gali jaustis saugus, o juk **Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje nurodyta, kad kiekvienas turime teisę į gyvybę, laisvę ir asmens saugumą.** Seimo kontrolieriaus nuomone, įstatymas neveikia ta kryptimi, kuria turėtų. Reikalingi radikalūs sprendimai bei politinė valia, kadangi nesiėmę skubių priemonių, o galvodami tik apie ekonominį interesą, galime pažeisti ir taip trapų respublikos genofondą.”

Viešosios nuomonės tyrimas

- **Tyrimas atliktas**
  - “Rait” rinkos analizės ir tyrimų agentūra
- **Užsakovai**
  - Valstybinis psichikos sveikatos centras
  - KMU Biomedicininį tyrimų institutas
- **Tiriamoji visuma**
  - 15 – 74 m. Lietuvos gyventojai.
- **Tyrimo metodas**
  - Reprezentatyvi anketinė Lietuvos gyventojų apklausa tiesioginio interviu būdu, naudojant iš anksto parengtus klausimynus, kuriuose interviuotojai fiksuoja respondentų atsakymus. Rezultatai atspindi visos Lietuvos gyventojų nuomones bei pasiskirstymą pagal amžių, lytį, gyvenamąją vietą, išsimokslinimą, perkamąją galią.
  - Apklausa vykdoma Omnibuso būdu. Apklauskos rezultatų paklaida neviršija 3 %.

Ar pritartumėte alkoholinių gėrimų reklamos draudimui? (N=1104)

■ Taip ■ Ne □ Neturiu nuomonės

Ar pritartumėte alkoholinių gėrimų reklamos draudimui? *Lytis*

	Respondento lytis	
	Vyras	Moteris
	%	%
Taip	36,7%	56,5%
Ne	39,9%	22,3%
Neturiu nuomonės	23,4%	21,2%
Iš viso:	100,0%	100,0%

Ar pritartumėte alkoholinių gėrimų reklamos draudimui? *Lytis*

(18 m. ir vyresni respondentai)

	Respondento lytis	
	Vyras	Moteris
	%	%
Taip	38,0%	57,9%
Ne	40,3%	22,3%
Neturiu nuomonės	21,7%	19,8%
Iš viso:	100,0%	100,0%

- Europos krepšinio čempionato metu 30 sekundžių reklamos intarpo kaina gali būti apie 24 tūkst. litų

$$24\ 000 \times 2 \times 60 \times 2 = 5.760.000\text{Lt}$$

Aludariai per metus sportui skiria apie 5 mln. litų, kurių ekvivalentą reklamos pavidalu susigražina per vienas rungtynes, be to gauna lengvatas mokesčiams

Istorija kartojasi

Rūkyk, bet tylėk!..

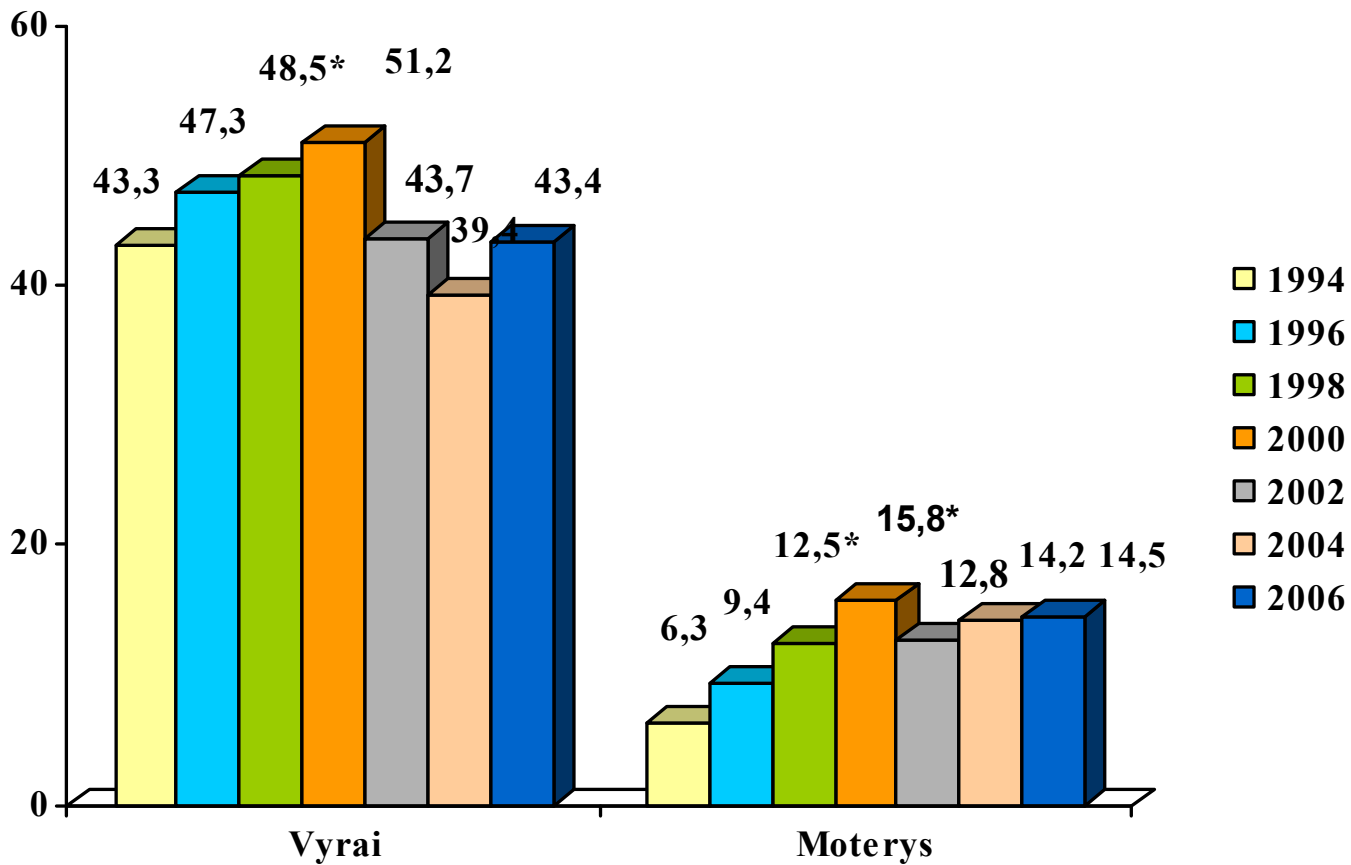
Rūta Vainienė

LLRI viceprezidentė

"Laisvoji rinkta", 2000 Nr. 3

Tabako reklamos draudimas nesumažins rūkalių skaičiaus, nepagydytų susirgusių nuo tabako dūmų. Tačiau ji apribos žmonių teisę į informaciją, teisę rinktis. Būtent todėl tabako reklamos draudimas turi būti atidėtas kuo galima toliau. Gal tuomet pati Europos Sąjunga sušvelnins savo reikalavimus ir neribos ekonominės veiklos ten, kur šie ribojimai yra visai neefektyvūs.

Kasdien rūkančių 20-64 metų amžiaus Lietuvos gyventojų dalis (proc.) 1994-2006m.

* $p < 0.05$ lyginant su 1994 metais

Tabako gaminių suvartojimas

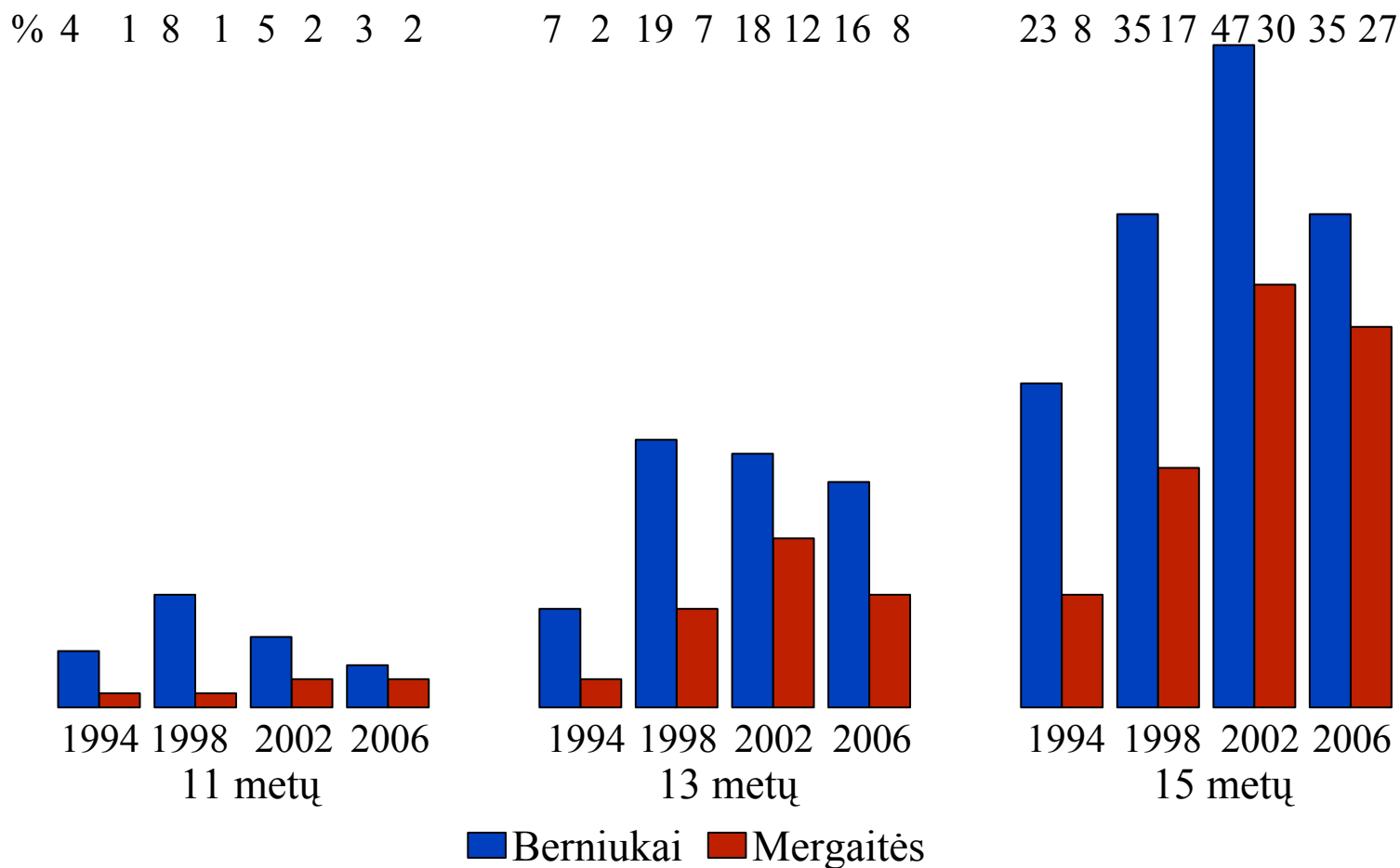
Uždrausta
tabako gaminių
reklama

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Tenka tabako gaminių, cigarečių pakeliais po 20 vnt.							
Vienam gyventojui	67	66	64	58	57	59	60
Vienam 15 m. ir vyresniam gyventojui	83	84	80	72	70	70	72

2006 m., palyginti su 2005 m., tabako gaminių
mažmeninės kainos sumažėjo 0,5 procento.

Išmestos į rinką
pigios legalios
Saint George
cigaretės

Mokinių rūkymas (1994 - 2006 m.)

*Moksleivių atsakymų "rūkau kiekvieną dieną", "mažiausiai kartą per savaitę, bet ne kiekvieną dieną" arba "rečiau nei kartą per savaitę" bendras procentas
 HBSC (2006), A.Zaborskis

Pasaulio sveikatos organizacijos tabako kontrolės pagrindų konvencija

- **Tabako gaminių reklamavimas, pardavimo skatinimas ir rėmimas**
- 1. Šalis pripažįsta, kad visiškai uždraudus reklamą, pardavimo skatinimą ir rėmimą būtų sumažintas tabako gaminių vartojimas.
- 2. Kiekviena Šalis, vadovaudamasi savo konstitucija ir konstituciniais principais, įsipareigoja visiškai uždrausti bet kokią tabako reklamą, pardavimo skatinimą ir rėmimą. Atsižvelgiant į teisinę aplinką ir Šaliai prieinamas technines priemones, tai reiškia visiškai uždrausti tarpvalstybinę reklamą, pardavimo skatinimą ir rėmimą, kurių kilmės vieta yra jos teritorijoje. Kiekviena Šalis per penkerius metus nuo šios konvencijos įsigaliojimo joje šiuo atžvilgiu imasi reikiamų įstatyminių, vykdomųjų, administracinių bei kitokių priemonių, už kurias atsiskaito pagal 21 straipsnį.

The Committee recommends that WHO continue its practice of **no collaboration with the various sectors of the alcohol industry**. Any interaction should be confined to discussion of the contribution the alcohol industry can make to the reduction of alcohol-related harm only in the context of their roles as producers, distributors and marketers of alcohol, and not in terms of alcohol policy development or health promotion.

Ačiū už dėmesį